

**Силабус
освітнього компоненту ОК 7**

Теорія організацій і організаційна поведінка

Назва дисципліни:	Теорія організацій і організаційна поведінка
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	ОП «Менеджмент організацій та логістика»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4690
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	державна
Керівник курсу:	Гетьман Ольга Олександрівна, канд.екон.наук, доцент
Контактний телефон:	+38066 176 64 27
E-mail:	getman.olga.actinon@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти сучасного світогляду щодо створення, функціонування та еволюції організацій. Зазначена дисципліна спрямована на ґрунтовне вивчення теоретичних основ і практичних питань, розрахована на надання студентам знань у галузі створення організаційної структури, ефективного розподілу службових обов'язків, системи контролю, принципів групування структур, визначення напрямів розвитку організації.

Завданнями вивчення дисципліни “Теорія організацій і організаційна поведінка” є:

- засвоєння студентами основ організаційного дизайну;
- оволодіння основами проектування посадових позицій;
- формування вмінь щодо визначення впливу факторів зовнішнього середовища організації на результати її діяльності;
- оволодіння методикою щодо застосування системи показників оцінки ефективності трансформації організаційних структур;
- придбання навичок щодо застосування в роботі таких методів: теоретичне узагальнення й порівняння, системний аналіз і синтез, структурне, графічне, економіко-математичне моделювання, експертна оцінка;
- теоретична підготовка з питань: переліку та характеристик конфігурацій організаційних структур; характеристик топ-менеджменту організацій; джерел розвитку організації; підходів до формування процесу розвитку організації;

показників і критеріїв оцінки ефективності трансформації організаційної структури; основ побудови системи ефективного управління організацією;

— формування вмінь щодо побудови структур функціональних конфліктів як рушійних сил стратегічного розвитку організації;

— теоретична підготовка з питань: шляхів створення інновації цінності як показника розвитку організації; методів та підходів щодо управління організацією в контексті впливу на її життєвий цикл.

— забезпечення зацікавленості студентів в активній навчальній та науково-дослідній роботі.

Предмет вивчення дисципліни — теоретико-методичні основи процесу формування та розвитку організації, практичні аспекти організаційної поведінки.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: для успішного засвоєння освітньої програми бакалавра абітурієнти повинні мати повну загальну середню освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями й навичками в галузі загальнооекономічних та фахових наук.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

РН 7. виявляти навички організаційного проектування.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	2	3	4	5
1	ЛК1 Методологічні засади теорії організації, основні організаційні теорії та моделі	2	1	1-3
	ПР1 Методологічні засади теорії організації, основні організаційні теорії та моделі	2		
	СР1 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання.	4	7	
2	ЛК2 Організація як система	2	1	1,4-6
	ПР 2 Організація як система	2		
	СР2 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання.	4	7	

1	2	3	4	5
3	ЛК3 Структурний підхід до організації	4	1	2,7
	ПР 3 Структурний підхід до організації	2		
	СР3 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	4	11	
4	ЛК4 Організаційний дизайн	6	1	1-11
	ПР4 , ПР5 Організаційний дизайн	4	1	
	СР4 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	4	11	
5	ЛК5 Визначення показників, оцінка ефективності здійснених трансформаційних процесів	4		12,13
	ПР 6. Визначення показників, оцінка ефективності здійснених трансформаційних процесів	2		
	СР5 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	4	8	
6	ЛК6 Цілі дослідження організаційної поведінки як наукової дисципліни	2		13-15
	СР6 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	4	8	
7	ЛК7 Конфлікт як каталізатор процесу перетворення організації	4		11-14
	ПР7 Конфлікт як каталізатор процесу перетворення організації	2		
	СР7 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	4	9	
8	ЛК8 Культура організації	2		14-15
	СР8 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	4	7	
9	ЛК9 Мотивація персоналу	2		5-9
	СР9 Осмислення набутих знань	3	5	
10	ЛК10 Організація трудових відносин. Індивідуальний та договір цивільно-правового характеру	2		16-21
	СР10 Осмислення набутих знань	3	5	
11	ЛК11 Колективний договір. Суміщення та сумісництво	2		16-21
	ПР11 Колективний договір. Суміщення та сумісництво	2	1	
	СР11 Осмислення набутих знань	4	6	
УСЬОГО за дисципліною		90	90	

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання, форми та методи оцінювання:

а) пояснювально-ілюстративні: лекція, пояснення, робота з підручником, демонстрування відео-файлів, тощо;

б) метод проблемного викладання: рольові ігри та симуляції (імітації певних процесів та явищ);

в) частково-пошуковий (в процесі розв'язання конкретної проблеми, застосовується одне або кілька складних умінь логічного мислення, які утворюють його основний зміст);

г) дослідницький метод – здобувачі самостійно вивчають літературу, другі джерела, ведуть спостереження та виміри і виконують інші дії пошукового характеру.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТВНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_7_1_02_new.pdf) та СТВНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Поточна успішність

Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали.

Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання, захист індивідуального завдання (есе, реферату тощо).

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (табл.1).

Таблиця 1 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	Оцінка в балах
Виступ, участь у дискусії на лекційних заняттях	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	30
Захист практичних робіт	5	5	5	5	6	6	6	6	6	5	5	60
Індивідуальна самостійна робота	10											10
Сума балів за ЛК, ПР, СР	100											
Контрольна робота 1	-						100					100
Контрольна робота 2	100						-					100
Середньоарифметична оцінка поточного контролю												100

Підсумкове оцінювання

Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання.

Умовою складання заліку є: відпрацювання всіх пропущених занять; середня поточна оцінка з дисципліни не нижче 60 балів.

Результат навчання оцінюється за 100-бальною шкалою (для екзамену) відповідно до таблиці 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	D		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки	
60-66	Задовільно		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Рейтингова оцінка з дисципліни за шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Із метою мотивації здобувачів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані заохочувальні бали. Мотивація здобувачів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки здобувачів і робочою програмою з навчальної дисципліни.

За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях здобувачів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних)

завдань підвищеної складності – 5 балів.

Кількість балів за індивідуальні завдання здобувача не може перевищувати 20 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Політика курсу:

– курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;

– освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;

– самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;

– усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;

– якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

– під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах:

1. Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно- дорожнього університету:

https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf

2. Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ. Положення про групу сприяння академічній доброчесності:

https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_0-02.pdf

3. Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат:

https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

Базова література

1. Мінцберг Г. Анатомія менеджменту. Ефективний спосіб керувати компанією / перекл. з англ. Р. Корнути. Київ: Наш Формат, 2018. 408 с.

2. Кім В.Ч., Моборн Р. Перехід до блакитного океану. Поза конкуренцією / перекл. з англ. Т. Фролова. Харків: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2018. 288 с.

3. Avanesova N., Tahajuddin S., Hetman O., Serhiienko Y., Makedon V. Strategic management in the system model of the corporate enterprise organizational development. *Economics and Finance*. 2021. № 1/2021. Vol. 9. PP. 18-30.

4. Гетьман О.О., Андрєєва Т.Є. Методичні засади визначення впливу диференціального зовнішнього середовища: перспективність застосування та шляхи впровадження. Сучасне управління: ризики, виклики, безпека,

перспективність використання та проблеми впровадження в державному та приватному секторах економіки: колективна монографія/ Загальна редакція д-ра екон. наук, професора Н.Е. Аванесової. Харків: ФОП Панов А.М., 2021. С. 212-226.

5. Гетьман О. О., Жиліна А. А. Групування організаційних одиниць як фактор впливу на конкурентоспроможність підприємства. *Аспекти безпеки державного сектору: управління та публічне адміністрування в процесі державно-приватного партнерства*: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Харків, 19 жовт. 2021 р. Харків, 2021. С. 42-47.

6. Гетьман О. О. Інноваційний підхід до побудови організації в умовах диференціального зовнішнього середовища. *Інноваційні підходи до розвитку управління*: колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Н. Е. Аванесової. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2022. 652 с. URL:

7. Криворучко Г. В., Аванесова Н. Е., Гетьман О. О., Ткачук Д. В. Теоретико-практичні рекомендації: найм та управління персоналом підприємства. *Науковий вісник будівництва*. 2021. Т. 106, №4. С. 208-213.

8. Адізес І.К. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати / перекл. з англ. С. Опацької. Київ: Наш Формат, 2017. 288 с.

9. Адізес І.К. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером / перекл. з англ. С. Сарвіри. Київ: Наш Формат, 2019. 312 с.

10. Адізес І.К. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва / перекл. з англ. В. Стельмаха. Харків: Фабула, 2019. 272 с.

11. Чупир О.М. Сучасні питання управління соціальним розвитком трудового колективу підприємства в існуючих умовах господарювання. *Актуальні питання організації та управління діяльністю підприємств у сучасних умовах господарювання*. Харків, 2014. С.171-181.

12. Чупир О.М., Бурлака Є.О. Особливості соціального управління: зарубіжний і вітчизняний досвід / за заг. ред. Л.Л. Калініченко. *Проблеми адаптації соціально-економічних систем до екзогенних змін*: монографія. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. С. 609-618.

Допоміжна

13. Терещенко Т.В. Теорія організації: навч. посіб. Хмельницький: Хмельн. ун-т управління та права, 2015. 335 с.

14. Адізес І.К. Гонитва за Розквітом. Максимізуйте успіх компанії за методологією Адізеса / перекл. з англ. Н. Борис. Дніпро: Monolith Bizz, 2019. 288 с.

15. Гетьман О.О. Трансформація організаційних структур підприємств в процесі розвитку. *Economics, management, law: challenges and prospects: collection of scientific articles*. New Delhi: Discovery Publishing House Pvt. Ltd, 2016. С.158–164.

16. Andreeva T.E., Hetman O.O. Identification of differential hybrid configurations of the organizational structures of enterprises. *Perspectives of research and development: collection of scientific articles*. Dublin: SAUL Publishing Ltd, 2017. С.104–109.

17. Серіков А.В. Управління організаційними змінами. Харків: Бурун Книга, 2013. 264 с.

18. Андреева Т.Є., Гетьман О.О., Солнцева Н.В. Методичний підхід до трансформації організаційної структури, що сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємства / за заг. ред. Т.Є. Андреевої. *Інвестиційна привабливість підприємства*: колективна монографія. Харків: ФОП Павлов А.М., 2016. С. 23-45.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ХНАДУ
2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
3. Харківський центр науково-технічної та економічної інформації
4. Доступ до курс-ресурсу:
<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4690>
5. Офіційний вебпортал парламенту України.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

Розробник силабусу навчальної
дисципліни, канд. екон. наук., доцент

Ольга ГЕТЬМАН

Гарант ОП, канд. екон. наук, доц.

Лариса АЧКАСОВА

Завідувач кафедри менеджменту,
д-р екон. наук., професор

Оксана КРИВОРУЧКО